

HØSTELAND-RAPPORTEN, ”Den hellige TRE-enighet”

HØRINGSUTTALELSE FRA GEOVEKST-FORUM

UTVALGETS MANDAT:

Landbruksdepartementet sier i utformingen av mandatet at Skogforsk og Norges landbrukshøgskole danner sammen kjernekompetansen innen skogforskning i Norge. Dette felles miljøet vil utgjøre en sentral komponent også framover.

Med dette grunnlaget vil departementet foreta en bredere gjennomgang av aktuelle samarbeidsformer i skogforskningen.

Departementet har gjort avtale med en gruppe bestående av John Høsteland, Anne Fikkan og Gunnar Gundersen, og bedt om en vurdering av ulike samarbeidsformer i skogforskningen med Skogforsk som utgangspunkt for ulike løsninger. Siktemålet med gruppas arbeid er å fremme forslag som har betydning for kostnadsnivå, kvalitet og relevans og brukertilpasning innen skogforskning og tilgrensende områder. Gruppen kan vurdere strukturelle tilpasninger.

ANBEFALINGER FRA UTVALGET:

Utvalget konkluderer med at det etableres et ”senter for skog og landskap” ved NLH gjennom en fusjon av Norsk institutt for skogforskning, Norsk institutt for jord- og skogkartlegging, og Skogbrukets Kursinstitutt, Det Norske Skogfrøverk, og Norsk institutt for Naturforskings Landskapsenhet. Samtidig er det viktig at det knyttes tette bånd til Bioforsk og andre nærliggende miljøer.

INNLEDNING

Geovekst er et nasjonalt samarbeid om etablering og forvaltning av felles kartdatabaser. Samarbeidet finansieres av partene utfra en omforent kostnadsfordeling etter en kost/nytte-vurdering.

”Sentral avtale om geodatasamarbeid” ble inngått mellom Kommunens sentralforbund, Norges energiverksforbund, Statens kartverk, Televerket, Statens vegvesen og Landbruket i 1992.

I Geovekst-samarbeidet består Landbruksparten av følgende instanser :

Landbruksdepartementet, NIJOS, Statens landbruksforvaltning, Statens naturskadefond, Statskog SF, Statens landbrukstilsyn, Reindriftsforvaltningen, Veterinærinstituttet, Jordskifterettene, Fylkesmannens landbruksavdeling og næringsdrivende i jord- og skogbruk. Oppgaven med å samordne og representere Landbrukets interesser er tillagt NIJOS.

På nasjonalt nivå er Geovekst-forum rådgivende organ for Geovekst-samarbeidet. NIJOS er Landbrukets faste representant i dette forum.

Geovekst-samarbeidet har fungert i 12 år og er svært vellykket.

GEOVEKST-FORUMS SYNSPUNKTER:

Mandatet til utvalget sier at man skal fremme forslag som har betydning for kostnadsnivå, kvalitet, relevans og brukertilpasning innen skogforskning og tilgrensende områder. Geovekst-forum kan ikke se at rapporten legger vekt på gevinster når det gjelder kostnadsnivået, forbedret kvalitet og bedre brukertilpasning.

Rapporten fokuserer kun på skogforskning og dens betydning, samt behovet for bevilgninger til dette og ivaretar på ingen måte den faglige bredden i NIJOS' virksomhet.

I punkt 4.3.2 heter det at *"NIJOS er en attraktiv samarbeidspart, ikke minst i lys av sin plass i den kartteknologiske tetpuljen og at instituttet innehar en stor database som for andre vil være meget viktige input i forskningsprosjekt"*.

Det sies videre at NIJOS arbeider for lite med å utvikle bruken av egenprodusert informasjon og at institusjonen fort kan utvikle seg til en snever kartinstitusjon og datainnsamler. Det hevdes at å registrere og samle data uten en sterk vitenskapelig basis for aktiviteten synes lite effektivt og at det vil styrke kartvirksomheten faglig at instituttet kommer inn i et bredere faglig miljø.

Det er med undring Geovekst-forum leser påstanden fra utvalget om at NIJOS arbeider for lite med å utvikle bruken av egenprodusert informasjon. Vi vil i denne sammenheng nevne utvikling av Gårdskart, som er et produkt utviklet av NIJOS, og hvor man utnytter Internett ved å hente data direkte i originalbasen (eks. digitalt eiendomskart, DEK) som ligger på server hos Statens kartverk. Produktet er utviklet for å ajourføre DMK som igjen skal brukes til å beregne arealtilskuddet til bonden. En effekt av dette er at DMK, DEK og landbruksregisteret blir oppdatert.

Videre er det Geovekst-forums oppfatning at dagens virksomhet ved NIJOS har stort fokus på vitenskapelig basert teknologi og metoder i nært samarbeid med relevante forsknings- og utviklingsmiljøer innenfor sine fagområder.

Geovekst-forum vil i det etterfølgende fokusere på det samarbeidet vi har med NIJOS, gjennom Geovekst-samarbeidet og de rollene som NIJOS i denne sammenheng ivaretar på vegne av Landbruket som part.

I tillegg til sentral Geovekst-avtale er det inngått en egen avtale mellom Statens kartverk og NIJOS om utveksling av kart og geodata knyttet til etatenes egenproduksjon.

Samarbeidet i Geovekst skal, jf. stortingsmelding nr. 30 2002-2003, videreføres under paraplyen "Norge digitalt". I Geovekst-samarbeidet er NIJOS en stor og viktig aktør. I etablering og forvaltning av en nasjonal geografisk infrastruktur under Norge digitalt vil NIJOS være minst like sentral som i dag. Det er med forundring Geovekst-forum ser at rapporten ikke omtaler hvilke viktige roller NIJOS har i Geovekst-samarbeidet og Norge digitalt. "Norge digitalt"-samarbeidet vil bestå av partene i Geovekst i tillegg til andre offentlige virksomheter som har et geodata-ansvar eller er store brukere. Geovekst-forum ser det som viktig at NIJOS opprettholder sine forpliktelser og roller i Norge digitalt.

Geovekst-forum opplever at NIJOS i dag er organisert på en hensiktsmessig måte for å løse sine oppgaver knyttet til Geovekst-samarbeidet og Norge digitalt.

Når dette er sagt, kan vi ikke se at de forvaltningsoppgaver som i dag løses av NIJOS gjennom Geovekst-samarbeidet og Norge digitalt, organisatorisk hører hjemme under Skogforsk. Dette er oppgaver som har lite med skog å gjøre, lite med forskning å gjøre, og passer dårlig inn i et senter for skogfaglig forskning.

Av dette kan vi ikke se at det vil være noen synergieffekter ved å knytte NIJOS organisatorisk til et skogfaglig forskningsmiljø.

Med hilsen

Erik Perstuen
Leder Geovekst-forum

Øyvind Olafsen
Sekretær Geovekst-forum